

Stelselwijziging Jeugd

Klaar voor 2015

*Focuslijst 2014 als hulpmiddel
voor gemeenten bij implementatie
van de jeugdwet*

Maart – december 2014

Focuslijst 2014

Hierbij biedt het Transitiebureau Jeugd u een focuslijst aan, die u kunt gebruiken als hulpmiddel bij de verdere implementatie van de Jeugdwet. Gelet op de korte tijd tot aan 1 januari 2015, is het van belang om bij de implementatie te focussen op een aantal thema's. In dit document bieden wij tien belangrijke zaken die randvoorwaardelijk zijn voor de organisatie en uitvoering van de jeugdhulptaken.

Gemeenten hebben in hun regionale transitiearrangementen (RTA's) afspraken gemaakt over continuïteit van zorg in 2015. Sindsdien zijn de regio's verder gegaan met de uitwerking van deze RTA's en de invulling van de arrangementen op gemeentelijk niveau.

Met deze focuslijst wil het Transitiebureau ingrediënten bieden aan gemeenten om te zorgen dat zij klaar zijn op 1 januari 2015, zonder dat dit een blauwdruk of compleet stappenplan is. Gemeenten kunnen deze focuslijst gebruiken als checklist bij hun eigen planning in 2014.

De keuzes die gemeenten maken en de exacte resultaten op 1 januari 2015 zijn altijd afhankelijk van de lokale en regionale context en het ambitieniveau van een gemeente. 2015 kan een overgangsjaar zijn, waarin met huidige aanbieders wordt gewerkt op basis van het RTA. Gemeenten kunnen kiezen om bepaalde zaken zoveel mogelijk 'bij het oude' te laten, zoals crisiszorg. Daarnaast is er een aantal zaken waar gemeenten zelf niet direct aan de lat staan, maar waar het Rijk of VNG aan zet zijn, zoals helderheid bieden over het woonplaatsbeginsel (Rijk) en het maken van afspraken over landelijke inkoop (VNG). Deze zaken, die wel van invloed zijn op wat gemeenten kunnen doen, zijn beschreven in het ge-update Transitieplan dat in maart 2014 is gepubliceerd.

Het is belangrijk om vooraf het proces goed te organiseren. Er is een goede werkstructuur nodig, waarin lokaal/regionaal/bovenregionaal aan de slag wordt gegaan met verschillende onderwerpen. Te denken valt aan in elk geval de volgende werkgroepen:

- a) sturing en financiering,
- b) bedrijfsvoering,
- c) organisatie en inrichting van toegang en toeleiding en
- d) beleidsinformatie.

Deelnemers aan deze werkgroepen horen de juiste mix van expertises te hebben, zoals bij beleidsinformatie zowel inhoudelijke beleidsmedewerkers als mensen vanuit ICT en management. Tussen de werkgroepen is inhoudelijke afstemming nodig.

Op basis van consultatie van en gemeenschappelijke risicoanalyses met verschillende partijen (gemeenten, zorgaanbieders, huidige financiers, cliënten) en het advies van de TSJ is de volgende focuslijst 2014 opgesteld:

Focuslijst 2014

1. **Zorgcontinuïteit** is geregeld en er blijft een **passend en dekkend aanbod**; benodigde zorg is ingekocht; er zijn afspraken met bovenregionale aanbieders.
2. **Toegang is op orde**: gemeenten hebben een laagdrempelige, herkenbare, integrale toegang voor jeugd georganiseerd, waar signalen, vragen over en verzoeken om hulp snel wordt geboden of wordt doorverwezen. Zowel deskundigheid als mandaten van de professionals zijn geregeld. Hiertoe behoort ook **crisiszorg**: van zorgmelding tot 24-uurs opvang.
3. De gemeente is aangesloten op het **gedwongen kader** door
  - a) afspraken met de Raad voor de Kinderbescherming,
  - b) afspraken met gecertificeerde instellingen en
  - c) de koppeling met CORV. Werkprocessen moeten hierop worden ingericht.
4. Er is **regionaal ingekocht**; er zijn afspraken over regionale samenwerking en de regionale inkooporganisatie staat en functioneert.
5. **Interne processen bij de gemeente functioneren**: van beleid tot uitvoering is de jeugdhulp verankerd in de organisatie en er is voldoende capaciteit en kennis beschikbaar.
6. Er is een werkwijze voor **gegevensuitwisseling** en **privacy** tussen de verschillende ketenpartners.
7. De gemeente heeft in beeld wat het **jeugdhulpgebruik** is in de eigen gemeente.
8. De gemeente heeft duidelijkheid over de **huidige budgetten en aantallen voor de jeugd-AWBZ**, en specifiek het deel **PGB** daarin.
9. Het **AMHK** is ingericht.
10. **Beleidsplan en verordening** zijn op 31 oktober 2014 goedgekeurd door de raad.

Hieronder worden deze tien focuspunten uitgewerkt: er wordt omschreven wat moet staan op 1 januari 2015.

Vervolgens wordt een 'minimumscenario' gepresenteerd. Daar wordt beschreven wat er geregeld kan worden om op 1 januari het wettelijk benodigde resultaat te bereiken, met weinig verandering. Dit minimumscenario is dus vaak een gefaseerde aanpak om te komen tot de uiteindelijke situatie waar een gemeente heen wil. Vervolgens wordt beschreven welke acties en mijlpalen mogelijk zijn. Ook wordt aangegeven welke informatie en ondersteuning beschikbaar is.

Deze focuslijst dient als hulp bij de transitie jeugd en de voorbereidingen die in 2014 getroffen dienen te worden. Gemeenten formuleren daarbij hun eigen doelstellingen, mijlpalen, acties en verantwoordelijke personen, en richten de transitie in de eigen gemeente in.

1. Zorgcontinuïteit is geregeld en er blijft een passend en dekkend aanbod;
benodigde zorg is ingekocht; er zijn afspraken met bovenregionale aanbieders.

Omschrijving	<p>Op 1 januari dienen gemeenten alle benodigde zorg te hebben ingekocht. Voor elke zorgvraag dient te worden gekeken of deze lokaal of regionaal moet worden ingekocht, of dat er afspraken voor zijn gemaakt in het landelijk arrangement.</p> <p>Afspraken zoals die zijn gemaakt in het RTA met jeugdhulpaanbieders en met een gecertificeerde instellingen (voor de JB en JR) zijn door gemeenten uitgewerkt, zodat in 2015 zorgcontinuïteit bij dezelfde aanbieder geboden kan worden. Regio's hebben bovenregionaal zorg ingekocht.</p> <p>Bovenregionale aanbieders werken in verschillende regio's, waardoor ze mogelijk niet goed in beeld zijn. Als regio's geen contracten afsluiten met deze aanbieders, ontstaan eventueel gaten in het aanbod, omdat ze geen overeenkomst hebben, omdat de (brede) aanbieders stoppen met deze specifieke zorg of in het ergste geval omdat bovenregionale aanbieders failliet gaan door gebrek aan contracten.</p>
Minimumscenario	De huidige zorg wordt voortgezet zoals die in 2014; huidige aanbieders worden gecontracteerd (nb let op financiële risico's).
Mogelijke acties	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ontrafelen welke bovenregionale aanbieders er op dit moment zorg leveren in de gemeente / regio, welke zorg zij precies leveren en hoe kan worden gezorgd voor juiste doorverwijzing. 2. (Boven)regionaal tot afspraken komen met aanbieders die een klein aandeel in de zorg leveren, maar wel belangrijk aanbod bieden 3. Voor bovenregionale inkoop gebruik maken van de modelraamcontracten die VNG ontwikkelt. 4. Optie wanneer er toch risico's blijven dat niet alle zorg gecontracteerd is: er is een financieel risicofonds in het leven roepen waar zorg die hier vooraf in gecontracteerd, uit kan worden betaald als blijkt dat kinderen uit de gemeente of regio deze specifieke zorg nodig hebben
Mijlpalen	Gemeenten dienen zo snel mogelijk duidelijk te hebben hoe zij de inkoopstructuur gaan inrichten. In juni moet de (regionale) inkoopstructuur staan. Eind mei/ begin juni zullen de definitieve budgetten (meicirculaire) bekend zijn. Zie ook de mijlpalen voor het proces van regionale inkoop geschetst onder focuspunt 4.
Verantwoordelijke	Gemeenten; regionaal samenwerkingsverband
Middelen	<ul style="list-style-type: none"> • Voor de gemeenten heeft de VNG een collectief representatiemodel vastgesteld, waarmee gemeenten met kleine aantallen cliënten die zorg krijgen van een instelling die niet in de transitiearrangementen is opgenomen, voor deze cliënten kunnen aansluiten bij de afspraken die de regio met het grootste aantal cliënten heeft gemaakt. • De VNG heeft de functies onder het landelijk transitiearrangement uitgebreid. • Bovenregionale inkoop VNG is bezig met het ontwikkelen van modelraamcontracten die gemeenten kunnen aangaan met bovenregionale aanbieders • Uit nadere analyses blijkt dat in sommige regio's en gemeenten - vanuit het oogpunt van een dekkend zorgaanbod - nog onvoldoende met instellingen in gesprek zijn om afspraken te maken. De kennis en info over de betreffende gevallen worden met de regio's en gemeenten gedeeld opdat zij alsnog met instellingen afspraken kunnen maken. • Transitieautoriteit zal zich per individueel geval een beeld vormen van de gevallen waarin aanbieders onvoldoende betrokken zijn in de zorginkoop door gemeenten en regio's en hierop interveniëren. <p>VNG/Jeugdzorg Nederland en Rijk besluiten over de benodigde capaciteit gesloten jeugdzorg. Gemeenten en instellingen op regionaal niveau maken afspraken over de af te nemen capaciteit en bekostiging.</p>
Meer informatie	<p>Spoorboekje paragraaf 18e</p> <p>Transitieplan par. 2.6.-2.11</p> <p>Informatie over landelijke inkoop en modelovereenkomsten van de VNG www.vng.nl</p> <p>Factsheet Jeugdzorgplus</p>

2. Toegang is op orde: gemeenten hebben een laagdrempelige, herkenbare, integrale toegang voor jeugd georganiseerd, waar signalen, vragen over en verzoeken om hulp snel wordt geboden of wordt doorverwezen. Zowel deskundigheid als mandaten van de professionals zijn geregeld. Hiertoe behoort ook crisiszorg: van zorgmelding tot 24 uren opvang.

<p>Omschrijving</p>	<p>Op 1 januari moet het volgende geregeld zijn: professionals bij de toegang beschikken over de juiste competenties en de benodigde bevoegdheden, conform de wettelijke voorwaarden bij de toegang: de norm verantwoorde werktoedeling en de eisen uit art. 2.1 van het Uitvoeringsbesluit. Daarnaast dient helder te zijn hoe de expertise en competenties van professionals op peil wordt gehouden, hoe de triage plaatsvindt en een check op de veiligheid van de jeugdige wordt gedaan.</p> <p>Op 1 januari 2015 dienen de professionals gemandateerd te zijn, zodat duidelijk is wie kan doorverwijzen naar niet vrij toegankelijke jeugdhulp en welke bevoegdheden de professionals daarnaast hebben. Zo kan de gemeente er voor kiezen om (wijk of jeugd)teams (deels) een eigen budget te geven.</p> <p>Het toewijzen van mandaten kost tijd en moet eigenlijk al vóór de inkoop geregeld zijn.</p> <p>Tevens moet de toegang voor burgers makkelijk te vinden en laagdrempelig zijn, dus moet hierover duidelijk worden gecommuniceerd.</p> <p>Ook moet de gemeenten hebben geregeld wie het verzoek tot onderzoek bij de Raad voor de Kinderbescherming mag doen (zie focuspunt 6).</p> <p>Tevens hebben gemeenten besloten over de inzet van professionals. Zij kunnen met zorgaanbieders afspreken dat die medewerkers beschikbaar stellen en afspreken hoe zij verantwoording naar hun moederorganisatie afleggen, maar gemeenten kunnen ook besluiten om zelf professionals in dienst te nemen of om een onafhankelijke stichting op te richten.</p> <p>In het geval van <u>crisis</u> heeft de gemeente minimaal geregeld dat een meldpunt bekend is en de juiste deskundigheid daar aanwezig is om te oordelen wat nodig is. De gemeente is er vervolgens ook voor verantwoordelijk dat, indien nodig, direct een crisisplaatsing gedaan kan worden. Bijvoorbeeld bij een 24-uursopvang of een jeugdhulpaanbieder, afhankelijk van wat de jeugdige nodig heeft.</p>
<p>Minimumscenario</p>	<p>Huidige toegangsfunctionarissen met expertise op alle gebieden van jeugdhulp (zie art. 2.1 Uitvoeringsbesluit) inzetten in gemeentelijke toegangsfunctie (onder andere CJG/BJZ). Eind februari hebben gemeenten afspraken gemaakt over de toekomst van de functies van BJZ. Ten behoeve van toegang kunnen gemeenten dan ook nader in gesprek met BJZ over welke mensen mogelijk geschikt zijn en wat voor bijscholing er eventueel nodig is.</p> <p>Daarnaast is het minimaal noodzakelijk dat gemeenten hebben bepaald wat vrij toegankelijk is en wat niet, dat professionals zijn gemandateerd om te kunnen doorverwijzen naar niet-vrij toegankelijke jeugdhulp en dat bepaald is wie mag melden bij de Raad voor de Kinderbescherming.</p> <p><u>Crisis</u>: Gemeente kan kiezen voor een groeimodel waarin in de eerste instantie afzonderlijke crisisdiensten voor jeugd en volwassenen worden gerealiseerd en later samenvoeging volgt. De gemeenten kunnen hiervoor kiezen omdat het eenvoudiger is om de diensten vanuit de bestaande situatie per domein te organiseren. Een integrale aanpak is wellicht niet direct haalbaar omdat er binnen verschillende domeinen nog veel onzekerheden zijn en verschillende keuzes gemaakt moeten worden.</p>
<p>Mogelijke acties</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stel een functieprofiel op waar concreet in beschreven staat wat van de professionals wordt verwacht en ga deze mensen werven. Richt vervolgens de laagdrempelige, herkenbare, integrale toegang in. 2. Regel de juiste bevoegdheden voor de professionals bij de toegang en eventueel andere professionals, leg de mandaten vast, dat houdt in: <ul style="list-style-type: none"> • Wie heeft welk mandaat? • Waar gaat het mandaat over? Bevoegdheden, financieel mandaat, wie mag melden bij de Raad etc. • Wie mag beschikkingen afgeven? 3. Regel basisinfrastructuur als telefoonnummer en loket. 4. Regel de klachtenprocedure. 5. Communiceer naar de burgers waar zij terecht kunnen met vragen met betrekking tot jeugdzorg en zorgmeldingen. 6. Inventariseer de bestaande crisisdiensten en maak keuzes voor de inrichting per 2015. Omdat het bij crisiszorg gaat om hoog gekwalificeerd werk met een naar verwachting een beperkt volume en omdat de bereikbaarheid (24/7) van belang is, ligt inrichting op regionaal niveau voor de hand.

Mijlpaal	1 april moet elke gemeente scherp hebben welke stappen er nog gezet moeten worden. Al vóór de inkoop (oktober) moeten mandaten geregeld zijn.
Verantwoordelijke	Gemeente: gemeentesecretaris / directeur sociaal domein eindverantwoordelijke voor de uitvoering.
Middelen	<ul style="list-style-type: none"> • VNG richt het eerste kwartaal van 2014 een ondersteuningsprogramma Toegang in. • Ruimte binnen bestaande wetgeving in 2014 kan benut worden om al te experimenteren met inrichting van de toeleidingsfunctie.
Meer informatie	<p>Spoorboekje 18d Handreiking functioneel ontwerp Zorg voor jeugd Factsheet experimenteerruimte Handreiking Sociale wijkteams in ontwikkeling Handreiking Toeleiding naar jeugdhulp in crisissituaties (beschikbaar maart 2014) Factsheet Jeugd-GGZ op voordejeugd.nl</p>

3. De gemeente is aangesloten op het gedwongen kader door a) afspraken met de Raad voor de Kinderbescherming, b) afspraken met gecertificeerde instellingen en c) de koppeling CORV. Werkprocessen moeten hierop worden ingericht.

Omschrijving	Gemeenten maken afspraken met de Raad voor de Kinderbescherming en met gecertificeerde instellingen voor jeugdbescherming en jeugdreclassering (JB/JR). Gemeenten zijn wettelijk verplicht voor 1 januari 2015 berichtenuitwisseling te regelen via de CORV (Collectieve Opdracht Routevoorziening), om de uitvoeringsketen tussen de betrokken gemeentelijke partijen en justitie partijen sluitend te maken. CORV is een infrastructurele voorziening én sectoraal knooppunt voor justitie.
Minimumscenario	Er is een wettelijke verplichting om afspraken te maken met de Raad voor de Kinderbescherming en om een gecertificeerde instelling te contracteren. Een gefaseerde aanpak zou zijn om de huidige Bureau Jeugdzorg (na certificering) de JB/JR te laten uitvoeren en deze de melding bij de RvdK te laten doen en pas als de overgang goed is verlopen, te bekijken hoe dit structureel goed binnen de gemeente belegd kan worden. Daarnaast moet de gemeente een aansluiting op de CORV hebben (zie onder).
Mogelijke acties	<p>a) Raad voor de Kinderbescherming. Conform de wettelijke bepalingen maken gemeente en Raad voor de Kinderbescherming afspraken over:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Kinderbeschermingszaken</i> <ul style="list-style-type: none"> • De toeleiding naar het gedwongen kader. • De samenwerking tijdens het raadsonderzoek. • De afronding van het raadsonderzoek (wel/geen maatregel). • Beëindiging van de kindbeschermingsmaatregel. • Verderstrekkende maatregelen bij langdurige uithuisplaatsing. 2. <i>Jeugdstrafzaken</i> <ul style="list-style-type: none"> • De inzet van jeugdreclassering in opdracht van OM/rechter, al dan niet na advies Raad voor de Kinderbescherming. • De inzet van jeugdreclassering in opdracht van de Raad voor de Kinderbescherming of directeur van een Jeugd Justitiële Inrichting (JJI). • De inzet van jeugdreclassering ter voorbereiding van raadsadvies aan OM/rechter een gedragsbeïnvloedende maatregel, elektronische controle of een intensieve maatregel op te leggen (haalbaarheidsonderzoek), • De uitvoering door de Raad van casusregie in jeugdstrafzaken, inclusief toezicht op de uitvoering van de jeugdreclassering, aanwijzingsbevoegdheid en nazorg. • De uitvoering van taakstraffen (werkstraffen in de buurt, gemeentelijke instellingen als werkplek). • De inzet van jeugdreclassering in kader schoolverzuimzaken <p>b) Gecertificeerde instellingen. Gemeenten contracteren gecertificeerde instellingen voor de uitvoering van kindbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering. Conform wettelijke bepalingen maken gemeenten en gecertificeerde instellingen afspraken over de wijze waarop jeugdhulp wordt ingezet in het kader van een maatregel.</p> <p>c) Aansluiting op de CORV</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Veilige aansluiting met aflevergarantie.</i> Voor justitiepartijen betreft dit een EBV-koppeling (Elektronisch berichtenverkeer), voor gemeenten is een koppeling vereist op basis van de landelijke standaard 'Digikoppeling Melding (ebMS)'. Dat is dezelfde koppeling die gemeenten hanteren voor onder meer de aansluiting op de landelijke voorziening WOZ (LV WOZ). 2. <i>ICT-inrichting.</i> Binnen de lokale ICT-inrichting dienen de noodzakelijke aanpassingen te worden gedaan om CORV-berichten te kunnen verwerken. De te maken keuzes hierbij zijn mede afhankelijk van de lokale standaarden, zoals bestaande ICT-systemen en de wensen van de lokale gebruikersorganisatie. 3. <i>Procesinrichting.</i> Naast de technische inrichting zijn ook procesvragen aan de orde: welke afdeling/functionaris gaat berichten verzenden en/of ontvangen, naar wie worden ontvangen berichten doorgestuurd en in welk dossier worden deze opgeslagen? Onder meer de handreiking JB/JR (te vinden op www.voordejeugd.nl) geeft inzicht in de samenwerkingsafspraken rondom jeugdbescherming en jeugdreclassering én daarmee de nadere inrichtingsvraagstukken voor de betrokken partijen.

Mijlpaal	1 juli: CORV is beschikbaar voor aansluiting door alle betrokken partijen, waaronder de landelijke uitrol binnen gemeenten. Alle partijen hebben de plicht en gelijktijdig zelf de verantwoordelijkheid om de aansluiting op CORV én de ingebruikname van het berichtenverkeer te implementeren en te financieren.
Verantwoordelijke	Ministerie van V&J verantwoordelijk voor structuur van CORV Gemeenten verantwoordelijk voor aansluiting CORV, afspraken maken met RvK en contracteren gecertificeerde instelling
Middelen	<ul style="list-style-type: none"> • Er is een handreiking en een modelprotocol voor samenwerking met de Raad voor de Kinderbescherming. Daarin staan de processtappen precies uitgeschreven. • Een handreiking voor samenwerking met de gecertificeerde instellingen voor Jeugdbescherming en Jeugdreclassering is in voorbereiding en in mei 2014 beschikbaar. • KING is in februari 2014 het ondersteuningsprogramma CORV gestart. Accountmanagers van KING kunnen alle gemeenten helpen met de aansluiting.
Meer informatie	<p>Spoorboekje paragraaf 18g</p> <p>Factsheet certificering</p> <p>Normenkader certificering</p> <p>Terughoudend waar het kan, doorpakken waar nodig. Jeugdhulp onder dwang (1 november 2013)</p> <p>www.voordejeugd.nl</p> <p>www.kinggemeenten.nl</p>

4. Er is regionaal ingekocht; er zijn afspraken over regionale samenwerking en de regionale inkooporganisatie staat en functioneert.

Omschrijving	Voor de inkoop van gespecialiseerde zorg zoals Jeugd GGZ, is een regionale inkooporganisatie of regionaal accounthouder nodig. Er moet een regionaal accounthouder zijn die namens de regio zorg inkoop en die daarvoor gemandateerd is. Afspraken moeten bestuurlijk zijn vastgelegd. Ook zijn afspraken over financiële verevening tussen gemeenten nodig .
Minimumscenario	Pragmatische oplossing: gemeenten spreken af dat de grotere gemeente in de regio inkoop, zonder dit te verankeren in een inkooporganisatie. Of gemeenten kopen lokaal in en houden een groot noodfonds voor alle gespecialiseerde hulp. Beide opties zijn eigenlijk niet aan te raden.
Mogelijke acties	<ol style="list-style-type: none"> 1. Regionale samenwerkingsstructuur opzetten. Opties bijvoorbeeld door middel van een centrumgemeente constructie, Wgr, etc. 2. Afspraken maken over een regionaal accounthouder 3. De organisatie om de regionaal accounthouder heen goed regelen: een rekening, factuuradres, etc. 4. De (samenwerkende) gemeenten zitten in de regio met provincies en zorgverzekeraars om tafel om de expertise van hun inkooporganisaties bij elkaar te brengen. 5. (Regionaal) risicofonds instellen
Mijlpalen	<p>Gemeenten dienen zo snel mogelijk duidelijk te hebben hoe zij de inkoopstructuur gaan inrichten.</p> <p>Hierbij een voorbeeld van het inkoop proces uit een regio:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voor 1 mei bepalen gemeenten/samenwerkingsregio's wie namens wie inkoop in geval van regionale inkoop. • Voor 1 mei vaststellen wie worden uitgenodigd om een subsidieverzoek in te dienen respectievelijk om een offerte uit te brengen. Denk daarbij ook aan bovenregionaal zorgaanbod. • Voor 1 mei de organisaties uitnodigen om voor 1 juli hun subsidieverzoeken respectievelijk offertes in te dienen. Dit betekent dat voordien het bestek respectievelijk de subsidievoorwaarden (indien deze afwijken van de huidige voorwaarden) bepaald moeten zijn. • Voor 15 juli checken de gemeenten/samenwerkingsregio's mede aan de hand van de offertes en de subsidieverzoeken of continuïteit van zorg geborgd is respectievelijk geen hulpvormen in het gedrang komen die niet gemist kunnen worden. Indien dit niet het geval is, vraagt dit in voorkomende gevallen bovenregionale afstemming en kan overwogen een reservering aan te houden. • Op 1 oktober worden de subsidieverzoeken afgehandeld, respectievelijk de contracten gesloten. Houdt bij de planning rekening met mogelijke bezwaarschriften. <p>NB Bovenstaande geldt voor alle inkoop en subsidierelaties. Is voorzien in ondersteuning van de gemeentelijke inkoop vanuit de verzekeraars gedurende dit hele proces? Zo niet, dan fasering aanpassen voor de GGZ-sector en mogelijk ook de AWBZ.</p>
Verantwoordelijke	Gemeenten; gemeentesecretaris /directeur sociaal domein
Middelen	Regionale afstemming en afspraken Ondersteuningsprogramma Jeugd-GGZ met afspraken over kennisoverdracht inkoop zorgverzekeraars Ondersteuningsprogramma gemeenten van de toekomst van BZK
Meer informatie	Spoorboekje paragraaf 18a Handreiking Sturing en bekostiging tweedelijnszorg . Handreiking regionale samenwerking, zie www.gemeentenvandetoekomst.nl . Masterclasses Jeugd-GGZ oa over inkoop (maart 2014) Ledenbrief VNG over JGGZ (maart 2014)

5. Interne processen bij de gemeente functioneren; van beleid tot uitvoering is de jeugdhulp verankerd in de organisatie en er is voldoende capaciteit en kennis beschikbaar.

Omschrijving	De decentralisatie jeugd betekent dat gemeenten verantwoordelijk worden voor een aanzienlijke grotere doelgroep en er meer taken op haar bord komen. Tegelijkertijd moet zij haar nieuwe werkwijze zo inrichten dat zij haar taken zorgvuldig en tijdig kan uitvoeren. De decentralisatie jeugd heeft gevolgen voor de hele gemeentelijke organisatie. Jeugdhulp wordt een substantiële taak van de gemeente en moet worden ingebed in de P&C cyclus en de interne processen ten aanzien van onder andere beleidsvorming, budgettering, verantwoording en samenwerking. Om op 1 januari 2015 klaar te zijn, zijn de interne processen ingericht. Het is zaak om zo snel als mogelijk een inschatting te maken welke formatieve uitbreiding in de gemeentelijke organisatie dit met zich meebrengt. Het gaat daarbij niet alleen om formatie in het primair proces, maar ook in ondersteunende processen (o.a. ICT, P&O, financiën, etc). Als dit niet tijdig is geregeld, ontstaat mogelijk overbelasting bij de dossierhouders.
Minimum scenario	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het benodigde budget is gereserveerd en beschikbaar. 2. Rekeningen kunnen tijdig worden betaald. Voor zorg die nu vanuit AWBZ en ZVW wordt gefinancierd en die overkomt naar gemeenten, zal nog steeds facturatie en betaling voor individuele kinderen plaatsvinden. Dat betekent dat er veel rekeningen betaald moeten worden. 3. Bevoegdheden zijn toebedeeld. 4. Beschikkingen kunnen worden afgegeven voor die onderdelen van jeugdhulp die niet vrij toegankelijk zijn, maar een individuele voorziening zijn (de afbakening daarvan kan de gemeente via de verordening zelf bepalen). <p>Om dit snel te organiseren, kan worden gekozen om taken zoveel mogelijk te laten zoals ze zijn en de eerste jaren nog niet vernieuwen /transformeren. Sommige zaken regionaal beleggen is ook een optie.</p>
Mogelijke acties	<ol style="list-style-type: none"> 1. De bedrijfsvoering is ingericht op uitvoering van de Jeugdwet. De financieel technische mensen kunnen aan de slag. In het spoorboekje worden de volgende interne processen onderscheiden: <ul style="list-style-type: none"> • van programma- naar lijnsturing • het regelen van de juiste financiële kaders; hoe ga je om met tegenvallers, wie zijn budgetverantwoordelijken? • het op orde brengen van de formatie; zorgen dat er voldoende capaciteit beschikbaar is • het monitoren van de uitvoering van het jeugdbeleid; inbedden in de P&C cyclus en kwaliteitszorg op orde • het realiseren van een goede ICT-voorziening, • het voeren van een goed risicomangement en dit onderdeel maken van de controlfunctie • het tijdig gereed hebben van de inkoopstrategie 2. Capaciteit: <ul style="list-style-type: none"> • organiseer voldoende capaciteit in de eigen gemeente: • zorg niet alleen voor meer capaciteit, maar zet deze ook beter in. Maak bijvoorbeeld regionaal afspraken over een werkverdeling en organiseer de aansluiting met zorg en onderwijs binnen de gemeente op de juiste manier. • benut het overgangsjaar door mensen vanuit bijvoorbeeld BJZ of instellingen die nu jeugdhulp verlenen in te zetten. 3. Organiseer een sessie in de regio waar je gezamenlijk in gesprek gaat over de risico's, oplossingen en acties bij de decentralisatie. Zo wordt helder welke acties er nog dit jaar moeten worden ingezet en ontstaat een gezamenlijk verantwoordelijkheids- en urgentiegevoel.
Mijlpaal	1 januari klaar
Verantwoordelijke	Gemeente Eindverantwoordelijke: gemeentesecretaris Deelverantwoordelijke: directeur /afdelingsmanager sociaal domein of maatschappelijke ontwikkeling
Middelen	<ul style="list-style-type: none"> • Ondersteuning vanuit Transitiebureau/OTD door faciliteren van risico-sessies in de regio • Modelverordening VNG (vanaf april beschikbaar). De modelverordening geeft aan welke besluiten de gemeente moet nemen, zodat de consequenties voor de interne organisatie zichtbaar zijn. • VNG onderzoekt mogelijkheden van digitale facturatie voor nu AWBZ en ZVW gefinancierde zorg.
Meer informatie	Spoorboekje paragraaf 18f Handreiking BZK, Financiën en de 3 decentralisaties bouwstenen voor uw financiële aanpak

6. Er is een werkwijze voor gegevensuitwisseling en privacy tussen de verschillende ketenpartners.

Omschrijving	<p>Het is van groot belang dat de verbindingen binnen het functioneel model van de gemeente goed op elkaar aansluiten: vanuit de jeugdgezondheidszorg, het onderwijs en eventueel een sociaal wijkteam vanuit de Wmo kan men snel schakelen met de toegang voor jeugd en vandaar uit kan vervolgens snel worden ingeschat of expertise vanuit de Raad, de gecertificeerde instelling, het AMHK of jeugdhulpaanbieder nodig is.</p> <p>Daarnaast kan een huisarts, medisch specialist, jeugdarts of gecertificeerde instelling –evenals de gemeentelijke toegang – verwijzen naar jeugdhulp. Een verbinding tussen deze partijen is cruciaal wil een gemeente regie op de uitvoering van jeugdhulp willen houden en wil men volgens 1 gezin- 1 plan- 1 regisseur kunnen werken</p> <p>Naast duidelijke afspraken en onderling vertrouwen zijn afspraken over gegevensuitwisseling en privacy hierbij van groot belang: wie krijgt wat wanneer te zien en moet wanneer wat aanleveren? Gemeenten dienen hiervoor een werkwijze op te stellen.</p>
Minimumscenario	<p>Maak een werkwijze voor professionals over omgaan met persoonsgegevens.</p> <p>Voor samenwerking algemeen: zorg voor een toets op de belangrijkste partners en maak praktische werkafspraken. Gemeenten hebben vaak al heel veel afspraken gemaakt over voorzieningen. Kijk waar bestaande afspraken toereikend zijn en waar aanvullende afspraken nodig zijn.</p>
Mogelijke acties	<ul style="list-style-type: none"> • Stel beleidsregels op over omgaan met persoonsgegevens en privacy • Organiseer voorlichting voor professionals over gegevensuitwisseling • Faciliteer het gezamenlijke gesprek met en tussen de partijen in de regio over gegevensuitwisseling • Zorg ervoor dat (huis)artsen in de regio weten wat/wie er gecontracteerd is voor goede ketensamenwerking
Mijlpaal	1 april moet elke gemeente scherp hebben welke stappen er nog gezet moeten worden.
Verantwoordelijke	Gemeenten
Middelen	<p>VNG/KING ontwikkelt voor de gemeenten een aantal modellen voor gegevensuitwisseling waarop vervolgens een Privacy Impact Analyse (PIA) wordt gedaan. Dit najaar komt een handreiking privacy beschikbaar.</p> <p>Wanneer de gemeentelijke gegevensuitwisseling al te veel afwijkt van een van de primaire VNG-modellen, dan kan een gemeente zelf besluiten een PIA op hun gegevensuitwisseling te doen.</p> <p>Handreiking functioneel ontwerp met inrichtings- en uitvoeringsmodellen voor gemeente.</p>
Meer informatie	<p>Spoorboekje paragraaf 18a</p> <p>Werkmap “samenwerken in de wijk” voor samenwerking gemeenten-huisartsen www.vng.nl</p>

7. Gemeenten weten wat het huidige jeugdhulpgebruik in de gemeente is.

Omschrijving	<p>Om te kunnen inkopen en sturen, is het belangrijk dat gemeenten het huidige jeugdhulpgebruik in de gemeente in beeld hebben. In oktober hebben gemeenten gegevens van Vektis ontvangen. De volgende beleidsinformatie komt bij de meircirculaire. Dan zullen de vooronderstellingen die onder het definitieve macrobudget en de verdeling over gemeenten liggen worden gepubliceerd.</p> <p>Vanaf 2015 zal er twee keer per jaar een gegevensset beschikbaar zijn over het jeugdhulpgebruik op wijkniveau. Ook dat wordt via het CBS ter beschikking gesteld.</p>
Minimumscenario	Enkel gebruik maken van de verstrekte gegevens via Vektis en CBS jeugdmonitor.
Mogelijke acties	<ol style="list-style-type: none"> 1. Meer kennis over verschillende zorgsoorten vergaren: voor AWBZ en PGB is vaak nog niet alles in beeld (focuspunt 8) 2. Maak vanaf 2015 gebruik van de gemeenschappelijke voorziening beleidsinformatie: Gemeenten, VenJ en VWS hebben landelijke afspraken gemaakt over welke informatie periodiek nodig is (zie 18h). Gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor het benutten van de beleidsinformatie die landelijk beschikbaar komt. Concreet betekent dit dat gemeenten de door het CBS te publiceren beleidsinformatie zelf incorporeren in de lokale beleidscyclus. 4. Om er voor te zorgen dat de landelijk vastgestelde gegevens voor beleidsinformatie aan het CBS worden geleverd, worden gemeenten gevraagd dit op te nemen in de contractvoorwaarden met de aanbieders van jeugdhulp en gecertificeerde instellingen. Het CBS dient te beschikken over een overzicht van alle aanbieders van jeugdhulp en gecertificeerde instellingen waarmee gemeenten contracten hebben gesloten. Gemeenten worden gevraagd deze informatie in de loop van 2014 te verstrekken. 5. Naast de basisset uit de landelijke voorziening aan gegevens kunnen gemeenten zelf bepalen welke aanvullende informatie zij van aanbieders nodig hebben. 6. Sturen op de informatie over het zorggebruik en opnemen in de P&C cyclus.
Mijlpaal	In mei wordt nieuwe beleidsinformatie ter beschikking gesteld.
Verantwoordelijke	Gemeente: gemeentesecretaris/ directeur maatschappelijke ontwikkeling
Middelen	<p>→ Gegevens die in december via Vektis en CBS zijn ontvangen</p> <p>→ Kennis over de jeugdzorg opbouwen</p>
Meer informatie	<ul style="list-style-type: none"> • Spoorboekje paragraaf 18h • Handreiking BZK, Financiën en de 3 decentralisaties bouwstenen voor uw financiële aanpak • Factsheet over de gemeenschappelijke voorziening beleidsinformatie • Het Transitiebureau publiceert in maart een handreiking die gemeenten inzicht biedt in een effectieve inkleding van de verantwoording van de door hen gecontracteerde aanbieders.

8. De gemeente heeft duidelijkheid over de budgetten en aantallen voor de jeugd-AWBZ, en specifiek het deel PGB daarin. Dit zodat zo snel mogelijk duidelijkheid kan worden geboden aan de aanbieders die hulp aan jeugdigen met een beperking en jeugd-ggz bieden vanuit de AWBZ en ten behoeve van (financiële) sturing door de gemeente in 2015.

Omschrijving	De aantallen en budgetten voor jeugd-AWBZ en JGGZ zijn nog niet geheel inzichtelijk voor elke gemeente. Uit de risicosessie kwam naar voren dat dit met name geldt voor de aantallen en budgetten voor jeugd-AWBZ. Daarnaast is de korting op de AWBZ groter dan op het eerste gezicht lijkt. Na de bezuiniging uit het Regeerakkoord op de AWBZ wordt nog extra bezuinigd op AWBZ, PGB en ZIN. Gemeenten moeten goed in kaart hebben wat deze korting op de AWBZ betekent, en wat dit voor gevolgen heeft voor de jeugdhulp in 2015. Tevens is inzicht in PGB's in de AWBZ nodig. Hoeveel mensen krijgen nu een PGB? Wat doen zij daarvan? Bij welke aanbieders? De PGB's maken een zeer groot deel uit van de AWBZ gelden voor de jeugd dus het is belangrijk om te weten wat voor zorg er geleverd wordt, aan wie en wat daar in de toekomst mee moet.
Minimum scenario	<ul style="list-style-type: none"> • Kennis nemen van beschikbare data van zorgaanbieders en Vektis • Cijfers duiden • PGB-regeling in verordening opnemen • Continuïteit van zorg regelen door met huidige aanbieders afspraken te maken
Mogelijke acties	<ol style="list-style-type: none"> 1. De feiten en cijfers over AWBZ en PGB nog in 2014 ontrafelen, door gemeenten (regionaal) in samenwerking met zorgkantoren / zorgverzekeraars. Dit kan op basis van gegevens zorgkantoren en -verzekeraars: zorgaanbieders moeten nu elke maand bij de zorgkantoren en zorgverzekeraars aanleveren hoeveel zorg en aan wie zorg wordt geleverd. Ook biedt VWS de mogelijkheid aan om een analyse te maken van de verschillen tussen macrobudget en de opgaven van zorgaanbieders in een regio. 2. Meer kennis over verschillende zorgsoorten vergaren zoals van de AWBZ en huidige PGB-regeling in de AWBZ. De AWBZ van de jeugd valt niet onder de decentralisatie van de AWBZ naar Wmo, maar moet apart worden opgepakt in de gemeente. Kennis van deze AWBZ is dan nodig. 3. Gemeenten voeren in april/mei/juni gesprekken met aanbieders, met de grootste en risicovolle eerst, de andere later. Gemeente maken zo snel mogelijk de budgetten bekend bij de aanbieders. 4. PGB-regelingen in de verordening opnemen. Zie ook de modelverordening van VNG (publicatiedatum april 2014). 5. Mogelijk een (regionaal) risicofonds organiseren voor onvoorziene zorgvormen en kosten na de transitie.
Mijlpaal	1 november 2014 PGB-regeling vastgesteld (in verordening)
Verantwoordelijke	Gemeente: gemeentesecretaris of directeur sociaal domein (grotere gemeenten). Gemeentelijk of regionaal inkoopbureau. Ministerie van VWS geeft in overleg met VNG helderheid over woonplaatsbeginsel (april 2014).
Middelen	Het Transitiebureau publiceert uiterlijk begin april een handreiking over PGB's In de handreiking over kinderen met een beperking is duidelijkheid gegeven welke groep jeugdigen uit de AWBZ precies onder de Jeugdwet komt te vallen en welke onder de Wlz. Modelverordening van de VNG (publicatiedatum april 2014).
Meer informatie	<ul style="list-style-type: none"> • Spoorboekje paragraaf 18b • Handreiking BZK, Financiën en de 3 decentralisaties bouwstenen voor uw financiële aanpak • Handreiking Transitiebureau Jeugd, Kinderen met een beperking (januari 2014). • Handreiking Sturing en bekostiging tweedelijns zorg • Verschillenanalyse budgetten – opgaven aanbieders door VWS • Voorbeeld uniforme PGB-regeling Amsterdam (website gemeente Amsterdam) • Ondersteuningsprogramma JGGZ van VNG

9. Het AMHK is ingericht.

Omschrijving	De gemeente krijgt de verantwoordelijkheid om bovenlokaal één <i>Advies en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling</i> (AMHK) in te stellen en in stand te houden. Deze samenvoeging wordt via de Jeugdwet wettelijk verankerd in de Wmo. De AMHK functie is belegd en het AMHK is bereikbaar zijn op 1 januari 2015. Er is samenwerking in eerste lijn met de jeugdbeschermingsketen. Burgers en professionals weten waar zij zich kunnen melden.
Minimumscenario	Daarbij kan gekozen worden voor een gefaseerde aanpak. Neem een jaar de tijd om de definitieve organisatie te vormen. Realiseer in het overgangsjaar (2015) alleen een frontoffice voor het AMHK, waarbij AMHK functies zijn belegd door het huidige AMHK overeind te houden. Regel in de frontoffice tenminste een telefoonnummer en dat meldingen en adviesvragen centraal kunnen worden aangenomen en geregistreerd en naar de juiste professionals kunnen worden doorgeleid. Maak afspraken over de aanpak van een geïntegreerde, ongedeelde, aanpak van huiselijk geweld, waarbij kinderen zijn.
Mogelijke acties	<ol style="list-style-type: none"> 1. Maak afspraken met andere gemeenten over de omvang van de AMHK-regio 2. Beschrijf met de regiogemeenten de wijze waarop het toekomstig regionale AMHK gaat samenwerken met het lokale veld, waar welke expertise wordt belegd en hoe de aansluiting is op de Veiligheidsketen en de Gecertificeerde Instelling. 3. Kies een organisatie waar het AMHK organisatorisch bij wordt aangehaakt of besluit dat er een nieuwe rechtspersoon wordt opgericht. 4. Geef de partij waarbij het AMHK belegd wordt de opdracht om een organisatieplan op te stellen voor het AMHK, met daarin ten minste beschreven de taken, de daarvoor benodigde expertise, de omvang van de formatie, de samenwerkingsrelaties en de organisatievorm.
Mijlpalen	1 juli 2014 Programma van Eisen gereed 1 januari 2015: De functies van de huidige Advies- en Meldpunten Kindermishandeling (AMK) en steunpunten Huiselijke Geweld zijn beschikbaar
Verantwoordelijke	Gemeenten / Transitie manager jeugd
Middelen	VNG ondersteuningsprogramma AMHK .
Meer informatie	Spoorboekje paragraaf 18d Factsheet AMHK in de concept Jeugdwet (december 2013) VNG ondersteuningsprogramma AMHK .

10. Beleidsplan en verordening zijn op 31 oktober 2014 goedgekeurd door de raad.

Omschrijving	Gemeenten zijn wettelijk verplicht om op 31 oktober 2014 een door de raad goedgekeurd beleidsplan 2015 en verordening te hebben. Gezien de tijd die het kost om een beleidsplan door B&W en de raad goed te laten keuren, betekent dit dat gemeenten al voor de zomer met dit beleidsplan 2015 vergevorderd moeten zijn. Het beleidsplan kan pas worden vastgesteld na het OOGO onderwijs. Het is aan te bevelen om de verordening gelijk te laten op lopen met het ontwikkelen van het beleidsplan. Gemeenten moeten afwegen of één beleidsplan en verordening moet worden opgesteld voor Jeugd en Wmo samen, of twee afzonderlijke.
Minimumscenario	De modelverordening van de VNG zo veel mogelijk overnemen (1 april 2014 beschikbaar).
Mogelijke acties	<ol style="list-style-type: none"> 1. Direct na de verkiezingen in overleg met de nieuwe wethouder het beleidsplan gaan ontwikkelen. 2. Financiële doorrekeningen uitvoeren. 3. Regionaal afstemmen.
Mijlpaal	<ul style="list-style-type: none"> • Uiterlijk Voorjaar 2014 starten met opstellen van het beleidsplan 2015 • 1 juli concept beleidsplan • 1 september goedgekeurd door B&W • 31 oktober goedgekeurd door de gemeenteraad
Verantwoordelijke	Wethouder jeugd
Middelen	Checklist op www.voordejeugd.nl Modelverordening van de VNG
Meer informatie	Spoorboekje paragraaf 16 Jeugdwet artikel 2.2, 2.4 en 12.4

Wij hopen gemeenten met deze focuslijst handvatten te bieden bij het vervolg van de voorbereiden op de decentralisatie jeugd op 1 januari a.s. In de vierde versie van het spoorboekje zijn al bovenstaande zaken nader uitgewerkt en ge-update met de laatste informatie. Dit nieuwe spoorboekje is toegevoegd als bijlage bij dit document.

Voor vragen, advies of nadere informatie over deze focuslijst kunt u contact opnemen met het Transitiebureau Jeugd via het Ondersteuningsteam Decentralisaties: OTD@vng.nl.

Dit is een uitgave van het

Ministerie van Veiligheid en Justitie

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

www.voordejeugd.nl

Maart 2014